

سلامت عمومی و تأثیرات اجتماعی تقویت بازار دارو

خلاصه پاسخ اولیه به آسیب های مربوط به تزریق غیر قانونی مواد مخدر باعث تشدید قوانین شده تا عرضه و مصرف مواد مخدر محدود شود. رویکردهای سیاستی از دهه ی 1980 به طور روزافزونی در بازارهای غیرقانونی دارو بکار برده شده علی رغم اینکه تأیید علمی کمی بر کارایی آنها وجود دارد.

با این حال، تحقیقات مشخص کرده که این رویکردها توان بالقوه ی کافی برای ایجاد تأثیرات مضر سلامت و اجتماع دارند. مثلاً، ریسک انتقال بیماری های عفونی و اور دز افزایش مییابد و افرادی که از قبل مبتلا نیستند را در معرض آسیب های مربوط به مصرف غیرقانونی دارو قرار میدهد. به هر حال، جایگزین هایی برای رویکردهای الزام مورد هدف وجود دارد، که پتانسیل کمتری برای پیامدهای سلامت و اجتماعی منفی و پتانسیل بیشتری برای سود کل جامعه دارند.

بعضی از این رویکردها شامل اقدامات اصلاح سیاست ها است، و روابط بین آژانس های سلامت و آژانس های سیاست گذار را تقویت میکند، و سامانه هایی برای نظارت بر فعالیت های سیاست گذاری ایجاد میکند. دیگر جایگزین ها شامل تدارک خدمات کاهش آسیب است، مثل تسهیلات تزریق با ایمنی بیشتر، که به حداقل رساندن آسیب های مربوط به مواد مخدر کمک میکنند، و خدمات مراقبت اعتیاد که در نهایت به کاهش درخواست برای داروهای غیرقانونی کمک میکند.

مقدمه پاسخ اولیه به آسیب های مربوط به مصرف داروهای غیرقانونی در کشورهای توسعه یافته و در حال توسعه تشدید تقویت قانونی برای کاهش عرضه و مصرف مواد مخدر بوده است.

در حالی که منابع قابل توجهی برای کاهش عرضه ی مواد مخدر صرف شده، تأکید افزایش روی تلاش های تقویت محلی بوده است، مثل آنهایی که در بازارهای مواد مخدر اتفاق میافتند، جایی که این مواد فروخته و مصرف می-شوند.

تحقیقات نشان میدهد که این سیاست ها آثار فیزیکی، اجتماعی و رفتاری ایجاد میکنند که منتج به آسیب های مربوط به سلامت میشود، و ایجاد مسائلی در زمینه های کاملاً تازه ای میشود. بکار بردن مداوم این نگرش ها نشان داده که آثار مخفی شان به طورضعیفی درک شده اند.

علاقه ی روزافزونی به نگرش های اکولوژیک بوجود آمده تا آسیب های مربوط به مواد مخدر را تحلیل کنند تا "محیط های ریسک" وسیع تری را توصیف کنند که در آن عوامل مختلفی با هم تعامل میکنند تا آسیب ایجاد شود.

یک هدف از چنین رویکردهای شناسایی عناصر در محیط فیزیکی و اجتماعی است که ریسک و مداخلات ساختاری را تعیین میکند زمینه را تغییر میدهد و در نتیجه آسیب را کاهش میدهد. با توجه به این توسعهات، ما روی مکانیزم هایی تمرکز میکنیم که از طریق آن فعالیت های پلیس، که در بازارهای مواد مخدر اتفاق میافتد، با سلامت و فعالیت

های مصرف کنندگان داروهای غیرقانونی، تحویل مراقبت سلامت، نیروهای فعال در جوامع همسایه تداخل میکند.

الزامات در بازارهای داروی غیرقانونی

بازارهای مواد مخدر عموماً نواحی درون شهری هستند که توسط تمرکز بالای مصرف کنندگان مواد مخدر توصیف می-شوند. بازارهای مواد مخدر میتواند بر پایه ی اینکه آیا "باز" یا "بسته" هستند توصیف شوند. در بازارهای باز محدودیت های کمتری وجود دارد. بازارهای بسته در مکان های مخفی تری اتفاق میافتند، که در آنجا کسانی که به دنبال مواد میگردند یا باید دلال را بشناسند یا به او معرفی شوند. روش های الزام بازار مواد مخدر گسترده هستند و شامل: افزایش قابل توجه در تعداد افسران در یک ناحیه ی مشخص و روی یک دوره ی طولانی تر؛ استخدام افسران مخفی که به شناسایی دلالان میپردازند.

نگرش های بازار مواد مخدر اغلب شامل روش های سیاست گذاری سنتی هستند، مثل تعقیب های سطح خیابانی بین مصرف کنندگان مواد و پلیس و برخورد فیزیکی.

الزامات بازار مواد به دنبال چند هدف است: در هم ریختن بازارهای تثبیت شده و در نتیجه کاهش اختلال عمومی، همچنین ایجاد خلل در توزیع مواد و در نتیجه بالا رفتن قیمت های مواد و افزایش مدت زمانی که مصرف کنندگان باید به دنبال مواد بگردند.

این نگرش ها همچنین به دنبال این هستند تا مصرف کنندگان را از مصرف بار دارند یا آنها را وارد درمان بکنند، بدون ترس از پیامهای مخفی. (مثل دستگیری و حبس)

یا با بالا بردن قیمت مواد تمایل به مواد را کاهش دهند. در حالی که مدت ها است اثر اعمال فشار بازار مواد روی جرم و نظم عمومی بررسی شده، آثار سلامت و اجتماعی این نگرش ها اخیراً مورد توجه قرار گرفته اند.

سلامت عمومی و آثار اجتماعی

تزریق و رفتارهای پر خطر

اعمال فشار روی بازار مواد میتواند تغییراتی در رفتار تزریق ایجاد کند که باعث افزایش رفتارهای پر خطر میشود. وقتی حضور پلیس در بازارهای مواد مخدر افزایش مییابد، زمان بین خرید و مصرف مواد یکی از آسیب پذیرهای افزایش یافته میشود، این کار رفتار مصرف کنندگان را تغییر میدهد تا از پلیس دور بمانند. اگر در هنگام تزریق پلیس آنها را ببیند آنان پا به فرار میدگذارند، این کار میتواند منجر به آسیب های متعددی شود. برای مثال مصرف کنندگان تزریقی با عجله از چند گام مهم در آماده کردن محلول های مواد مخدر میگذرند، و مثلاً مواد با خون یا آب مخلوط میشود بدون اینکه ابتدا محلول را گرم کنند تا باکتری هایش از بین رود یا آن را غربال کنند تا ناخالص هایش برداشته شود.

همچنین وقتی تزریقی ها با عجله کار کنند محل تزریق را قبل از تزریق تمیز نمیکنند، و وقتی سرنگ با عجله وارد بدن شود خطر آسیب های به رگ ها افزایش مییابد. شواهد نشان میدهد که تزریقی ها به طور غیر مستقیم سرنگ هایشان را به اشتراک میگذارند که خطر ابتلا به

بیماری های عفونی را بسیار بالا میبرد. عجله همچنین می-
تواند ریسک اور دز شدن را بالا میبرد.

به اشتراک گذاشتن تصادفی سرنگ همچنین در طول یک
حمله ی پلیس در ونکور کانادا مشاهده شده است. در این
اتفاق، سرنگ ها به طور اتفاقی بین دو فرد که یکی از
آنها HIV بود رد و بدل شد، آنها از ترس پلیس سرنگ
هایشان را پنهان میکردند و مصرف کنندگان دیگر آنها را
می یافتند و با همان سرنگ ها به خاطر عجله ای که داشتند
مواد را تزریق میکردند.

همچنین ترس از اینکه پلیس آنها را ببیند باعث می-
شود آنها دائم حواسشان به اطرافشان برود و توجه کافی
روی تزریق نکنند که میتواند ریسک آسیب به رگ را بالا
ببرد.

همچنین آنها برای دور ماندن از چشم پلیس به
ساختمان های مخروطی و کوچه ها پناه میبرند. در چنین
جاهایی آنها اگر اور دز کنند یا آسیب دیگری ببینند دور
از چشم رهگذران هستند و کسی نیست که اورژانس خبر کند.
همچنین دیده شده که وقتی فشار پلیس تشدید میشود
مصرف کنندگان و دلان دست به کارهای خطرناکی میزنند مثلاً
مواد را درون بینی یا گوش خود جاسازی میکنند. اگر در
دهان جاسازی شود ممکن است فرد تصادفی آن را بلعد و
باعث ار دز شود. همچنین وقتی مصرف کنندگان و دلان مواد
را از دهان و گوش خود در میآورند و به کس دیگری میدهند
ریسک انتقال بیماری های عفونی افزایش مییابد.

وقتی مصرف کنندگان تزریقی در مکان های مخفی پناه میگیرند و به مکان های دور و غیرعمومی میروند آسیب های مربوط به سلامت به شکل قابل توجهی افزایش مییابد. در مکان های مخفی مصرف کنندگان سرنگ ها را به اشتراک میدگذارند، سرنگ را برای استفاده ی بعدی مخفی میکنند، و افرادی که در تزریق کردن وارد نیستند به مصرف کنندگان مواد را تزریق میکنند. در چنین مکان هایی لوازم تزریق ضد عفونی شده اغلب در دسترس نیست، منابع آب اکثراً آلوده اند.

اثر دیگر اعمال فشار پلیس روی مصرف کنندگان این است که آنها از خدمات سلامت دور میمانند. در مکان های دور از اجتماع آنها از خدمات درمانی ترکاعتیاد و آسیب های اعتیاد بی اطلاع میمانند. مطالعات متعددی نشان داده که دسترسی کافی به سرنگ های ضدعفونی شده مهم ترین عامل در جلوگیری از شیوع HIV است. در طول تشدید فشار پلیس دسترسی به سرنگ سالم کمتر میشود. مصرف کنندگان تزریقی وقتی مواد را گیر میآورند میبینند که لوازم سالم تزریق ندارند. و خطر به اشتراک گذاشتن سرنگ در حضور پلیس بالا میرود علی رغم این واقعیت که خود مصرف کننده هم دوست ندارد از سرنگ کس دیگری استفاده کند، مجبور به این کار میشود.

تقابل فیزیکی بین مصرف کنندگان تزریقی و پلیس

برخوردهای فیزیکی بین مصرف کنندگان تزریقی و پلیس یک منبع رایج از آسیب مربوط به سلامت است. در این برخوردها پلیس ها مثلاً از اسلحه ی بیهوشی یا اسپری فلفل

استفاده میکنند. این روش ها ریسک آسیب فیزیکی را هم در مصرف کننده و هم در پلیس افزایش میدهد. در این برخوردها اگر مصرف کننده با مصرف کوکائین از خود بی خود شده باشد میتواند به خودش و پلیس آسیب های جدی بزند. به جز روش های معمولی برخورد فیزیکی، اعمال فشار روی بازار مواد مخدر شامل نمونه هایی از بکار بردن بیش از حد زور توسط پلیس بوده که از فعالیت های پلیسی مورد قبول منحرف شده. اعمال فشار قانونی و مدیریتی روی معتادان سخت است که این توضیح میدهد چرا در بسیاری از کشورها استفاده بیش از حد از زور و تهدیدهای خشونت مورد توجه قرار گرفته است. شاید شدید ترین نمونه از آسیب ایجاد شده توسط اعمال فشار روی بازار مواد از تایلند باشد، آنجا حمله ی پلیسی که دولت فدرال دستور آن را داده بود منجر به کشته شدن بدون محاکمه ی هزاران مصرف کننده و دلال مواد مخدر مظنون شد. اعمال خشونت منجر به دیگر آسیب های مربوط به سلامت و تجاوز از حقوق بشر شده است، مثل کتک زدن مصرف کنندگان مظنون توسط پلیس.

وقتی دلالان دستگیر یا از مسیرهای معمولی شان جابجا شوند، روابط تثبیت شده در بازار از هم میپاشند. و در این مواقع مواد نامرغوب و تقلبی فروخته میشوند، وقتی حضور پلیس زیاد باشد خریدار وقت کمتری میگذارد تا مواد را ببیند. چون دست مصرف کنندگان به جایی بند نیست آنها میخواهند با خشونت مشکل خود را حل کنند.

یک اثر اجتماعی دیگر وقتی میتواند اتفاق بیافتد که حضور افزایش یافته ی پلیس باعث میشود مصرف کنندگان تزریقی خیابانی به محله های کاملاً متفاوتی بروند. در حالی که پتانسیل برای نظم عمومی بهبود یافته میتواند باعث افزایش حس امنیت در جوامع شود. وقتی مصرف کنندگان تزریقی به محله های جدید تغییر مکان میدهند بیماری های عفونی را هم با خود میبرند.

جوان ها به طور اخص به دلایل مختلفی در معرض آسیب تزریق هستند، مثل نبود آموزش در مورد مصرف مواد، خطرات جنسی، خشونت جنسی و فیزیکی، فقر.

تغییر مکان و پخش شدن دلالی و مصرف مواد مخدر باعث میشود که مصرف مواد تزریقی برای جوانان به عنوان امری عادی تلقی شود.

نقش استراتژی های اعمال فشار مواد مورد هدف در بازارهای غیرقانونی مواد

تحلیلی دقیق از هزینه ها و فواید نیازمند تعیین این است که آیا رویکردهای اجباری مورد استفاده باید به عنوان یک استراتژی قانونی برای پاسخگویی به مسائل مربوط به بازارهای مواد نگریسته شود. در مورد فواید، از ایالات متحده و سوئد شواهدی بوده که نشان میدهد نگرش های اعمال فشار به بازار مواد در رسیدن به اهداف نظم عمومی و افزایش حس امنیت عمومی موفق بوده، و در بعضی نمونه ها بدون جابجایی بازارهای مواد به محله های مجاور صورت گرفته است.

مطالعه ای از استرالیا میگوید که اعمال فشار بر بازار مواد میتواند مصرف کنندگان را مجبور کند که وارد برنامه های ترک و در مان اعتیاد شوند. همچنین شواهدی وجود دارد که میگوید این سیاست ها باعث افزایش قیمت مواد شده است.

در حالی که شواهدی برای حمایت از کارایی اعمال فشار بر بازارهای مواد وجود دارد، اکثریت مواد پیشنهاد میکنند، اکثریت مطالعات پیشنهاد میکنند که این رویکردها اغلب در رسیدن به اهداف اعلام شده شان ناکام میمانند. علاوه بر این تحقیقات قابل توجهی نشان داده که امنیت ایجاد شده توسط اعمال فشار روی بازار ماد محدودیت زمانی دارد یا به عبارت دیگر موقت است. اگر چه جابجایی مصرف کنندگان همواره به عنوان یک نتیجه ی منفی نگریسته نمیشود، پیامدهای اجتماعی و سلامت جابجایی آنها کاملاً اثبات شده است. به علاوه، شواهد اعمال فشار روی بازار مواد و نقض حقوق بشر در بسیاری از کشورها ثبت شده است. شواهد از بسیاری کشورها پیشنهاد میکنند که اعمال فشار روی بازار مواد اگر هم تأثیری روی قیمت ماد گذاشته تأثیر کمی داشته است. به هر حال، در حالی که شواهدی وجود دارد که مشخص میکند قیمت مواد میتواند در نتیجه ی اعمال فشار بر بازار مواد مخدر افزایش یابد.

این بدین خاطر است که در حالی که قیمت مواد مخدر عموماً الاستیک است، درخواست برای مواد مخدر عموماً غیر الاستیک است. وقتی اعمال فشار باعث افزایش قیمت ها می-

شود، معتاد برای حفظ عادت مصرفی اش به پول بیشتری نیاز دارد و در نتیجه ارتکاب به جرم افزایش مییابد. به علاوه بالا رفتن قیمت مواد درآمد دلان را افزایش میدهد و افراد بیشتری جذب دلالی مواد میشوند، و به سرعت دلان جدید جایگزین دلان دستگیر شده میشوند.

اعمال فشار بر بازار مواد همیشه منجر به دستگیری عرضه کنندگان سطح بالا نمیشود، بلکه فقط دلان سطح پایین دستگیر میشوند.

به علاوه بازار مواد میتواند با تغییر مداوم روش ها و مکان هایش در مقابل اعمال فشار بر بازار مقاومت کند. و در نتیجه بازارهای باز تبدیل به بازارهای بسته می-شوند که به مراتب خطر سلامت را افزایش میدهد. تغییرات دیگر شامل افزایش پیچیدگی بازارهای مواد مخدر است، مثل استفاده از واسطه ها بین خریداران مواد و دلان، یا "بپاها" که مراقب این هستند که پلیس سر نرسد.

همچنین دلان رو به استفاده از تکنولوژی هایی مثل پیجر یا تلفن همراه آورده اند که تعقیب آنها برای پلیس مشکل است.

شبکه های توزیع مواد مخدر اغلب متصل به چند مرکز محدود نیستند و کنترل آنها حتی برای مجهزترین آژانس ها مشکل است. برای مثال، تخمین های بدست آ«ده در دهه ی 1980 پیشنهاد میکند که حداقل 750.000 دلال موادمخدر خیابانی در آمریکا بوده است، و در 1990 به طور تخمینی 24.000 دلال در واشنگتن D.C بوده است.

الزامات برای سیاست و فعالیت

مباحث حاضر مشخص میکند که فعالیت های اعمال فشار بر بازار مواد مخدر قویاً با عناصر در محیط ریسک وسیع تر مصرف کنندگان تزریقی تعامل دارد و در نتیجه از طریق مکانیزم های مختلف باعث آسیب های سلامت و اجتماعی می-شود.

تلاش هایی برای تغییر فعالیت های پلیسی به عنوان وسیله ای در کاهش پیامدهای سلامت و اجتماع مربوط به امور پلیس صورت گرفته است. جایگزین های روش های پلیسی سنتی شامل استفاده ی بیشتر از حل مسأله است. در این روش ها پلیس به جای دستگیر کردن به مظنونان هشدار می-دهد و آنها را به خدمات اجتماعی و سلامت مناسب ارجاع میدهد. توصیه میشود که پس از ارجاع از مراکز خدمات دهنده به اندازه ی کافی دور بمانند تا مصرف کنندگان مواد مخدر واهمه ای از پذیرش خدمات درمان یو اجتماعی نداشته باشند. همچنین توصیه شده که پلیس با مصرف کننده ی تزریقی در طول فرآیند تزریق درگیر نشود، زیرا می-تواند به آسیب های اجتناب ناپذیری منجر شود.

البته، این رویکرد با درخواست مردم برای نظم عمومی تقابل دارد، و بنابراین آموزش عمومی باید تضمین کند که چنین فعالیت های پلیسی مقبول هستند. دیگر جایگزین ها شامل تدارک آموزش کاهش آسیب برای افسران پلیس است. قابل توجه است که درک و انتظارات متفاوتی از فعالیت های لیس در کشورها و فرهنگ های مختلف وجود دارد، و این جایگزین ها همیشه نمیتوانند به سرعت تثبیت شود. در

بعضی جاها پلیس بعد از دستگیری مصرف کنندگان را به مراکز خدمات درمانی و اجتماعی ارجاع میدهند. همچنین در بعضی مثال ها همکاری بین پلیس و آژانس های سلامت وجود دارد تا تضمین شود که فعالیت های پلیس تا آنجا که مقدر است مکمل اقدامات سلامت عمومی هستند. در میان این رویکردها رویکرد "مسأله محور" است که گلدشتین از آن طرفداری میکند، که شامل ایجاد روابط با جوامع محل یاست که روی شناسایی علل ریشه ای مسائل اجتماع تمرکز میکنند و به دنبال راه حل هایی برایشان هستند.

روش محبوب دیگری شامل ایجاد تیم های عمل مواد مخدر (DAT) است، که ابتدا در بریتانیای کبیر ایجاد شد، که همچنین بر پایه ی تعامل بین پلیس، خدمات اجتماعی و آژانس های سلامت است، و پلیس به فرد مصرف کننده فهرست مراکز خدماتی را میدهد. در حالی که تعداد اندکی از ارزیابی ها چند فایده ی مثبت DAT را مشخص کرده اند، مثل آگاهی بیشتر به موضوعات سلامت و کاهش آسیب در میان پلیس، ولی در رسیدن به دیگر اهداف تعیین شده ی DAT ناکام بوده ایم.

باید توجه شود که گام هایی میتواند در باز تعریف نقش و اهداف پلیس برداشته شود، با این حال موانعی در ساختارهای پلیس و فرهنگ ها وجود دارد. اگر چه ادارات پلیس به افسران خود میگویند که باید مکمل فعالیت های خدمات سلامت باشند، ولی ممکن است رفتار آنها در خیابان از این مسیر منحرف شود.

خلاصه

برای رفع آسیب‌های مربوط به مواد مخدر شامل لحاظ کردن عوامل محیطی است که سلامت را تعیین میکنند. شواهد نشان میدهد که اعمال فشار بر بازار مواد مخدر خودش میتواند منبع جدیدی برای آسیب‌های اجتماعی و سلامت باشد. این رویکردها به طور وسیع در کشورهای مختلف استفاده میشوند در حالی که تأیید علمی چندانی بر کارایی آنها وجود ندارد. به هر حال جایگزین‌هایی بر این رویکردهای سنتی وجود دارد که میتواند در بازار مواد مخدر بکار گرفته شود. بعضی از این رویکردها به دنبال تکمیل اقدامات سلامت عمومی هستند، در حالی که بعضی دیگر شامل تدارک خدمات کاهش آسیب و درمان اعتیاد هستند. از آنجا که شواهد علمی کافی بر کارایی بیشتر و آسیب کم‌تر این رویکردها نسبت به روش‌های سنتی وجود دارد، باید سیاست‌گذاران را قانع کرد که این رویکردها در بلندمدت میتواند نتایج بسیار خوبی هم برای کاهش نرخ اعتیاد و هم برای افزایش نظم و حس امنیت عمومی داشته باشد.

References

- Aitken, C., Moore, D., Higgs, P., Kelsall, J., & Kerger, M. (2002). The impact of a police crackdown on a street drug scene: Evidence from the street. *International Journal of Drug Policy*, 13, 189-198.
- Ball, A. L., Rana, S., & Dehne, K. L. (1998). HIV prevention among injecting drug users: Responses in developing and transitional countries. *Public Health Reports*, 113(Suppl. 1), 170-181.
- Bastos, F. I., & Strathdee, S. A. (2000). Evaluating effectiveness of syringe exchange programmes: Current issues and future prospects. *Social Science and Medicine*, 51(12), 1771-1782.
- Battjes, R. J., Pickens, R. W., Haverkos, H. W., & Sloboda, Z. (1994). HIV risk factors among injecting drug users in five US cities. *AIDS*, 8(5), 681-687.
- Benson, B. L., Leburn, I. S., & Rasmussen, D. W. (2001). The impact of drug enforcement on crime: An investigation of the opportunity cost of police resources. *Journal of Drug Issues*, 31(4), 989-1006.

- Best, D., Strang, J., Beswick, T., & Gossop, M. (2001). Assessment of a concentrated high-profile police operation: No discernible impact on drug availability price or purity. *British Journal of Criminology*, *41*, 738–745.
- Beyrer, C., Jittiwutikarn, J., Teokul, W., Razak, M. H., Suriyanon, V., Srirak, N., et al. (2003). Drug use, increasing incarceration rates, and prison-associated HIV risks in Thailand. *AIDS and Behavior*, *7*(2), 153–161.
- Blankenship, K. M., & Koester, S. (2002). Criminal law, policing policy, and HIV risk in female street sex workers and injection drug users. *Journal of Law, Medicine and Ethics*, *30*(4), 548–559.
- Bless, R., Korf, D. J., & Freeman, M. (1995). Open drug scenes: A cross-national comparison of concepts and urban strategies. *European Addiction Research*, *1*, 128–138.
- Bluthenthal, R. N., Kral, A. H., Lorrwick, J., & Watters, J. K. (1997). Impact of law enforcement on syringe exchange programs: A look at Oakland and San Francisco. *Medical Anthropology*, *18*(1), 61–83.
- Bluthenthal, R. N., Lorrwick, J., Kral, A., Erringer, E. A., & Kahn, J. G. (1999). Collateral damage in the war on drugs: HIV risk behaviors among injection drug users. *International Journal of Drug Policy*, *10*, 25–38.
- Bourgeois, P. (1998). The moral economics of homeless heroin addicts: Confronting ethnography, HIV risk, and everyday violence in San Francisco shooting encampments. *Substance Use and Misuse*, *33*, 2323–2351.
- Broadhead, R. S., Heckathorn, D. D., Weakliem, D. L., Anthony, D. L., Madray, H., Mills, R. J., et al. (1998). Harnessing peer networks as an instrument for AIDS prevention: Results from a peer-driven intervention. *Public Health Reports*, *113*(Suppl. 1), 42–57.
- Broadhead, R. S., Kerr, T. H., Grund, J. P., & Altice, F. L. (2002). Safer injection facilities in North America: Their place in public policy and health initiatives. *Journal of Drug Issues*, *32*(1), 329–355.
- Brownstein, H. H., Baci, H. R. S., Goldstein, P. J., & Ryan, P. J. (1992). The relationship of drugs, drug trafficking, and drug traffickers to homicide. *Journal of Crime and Justice*, *15*, 25–44.
- Brown, L., Takeuchi, D., & Challoner, K. (2000). Corneal abrasions associated with pepper spray exposure. *American Journal of Emergency Medicine*, *18*(3), 271–272.
- Brownstein, H. H., Crimmins, S. M., & Spunt, B. J. (2000). A conceptual framework for operationalizing the relationship between violence and drug market stability. *Contemporary Drug Problems*, *27*, 867–890.
- Burris, S., Blankenship, K. M., & Donoghoe, M. (2004). Addressing the “risk environment” for injection drug users: The mysterious case of the missing cop. *Milbank Quarterly*, *82*(1), 125–156.
- Calsyn, D. A., Saxon, A. J., Freeman, G., & Whittakar, S. (1991). Needle use practices among intravenous drug users in an area where needle purchase is legal. *AIDS*, *5*(2), 187–193.
- Cartwright, W. S. (1988). Cost–benefit and cost-effectiveness analysis of drug abuse treatment services. *Evaluation Review*, *22*(5), 609–636.
- Case, P., Meehan, T., & Jones, T. S. (1998). Arrests and incarceration of injection drug users for syringe possession in Massachusetts: Implications for HIV prevention. *Journal of Acquired Immune Deficiency Syndromes and Human Retrovirology*, *18*(Suppl. 1), 71–75.
- Caulkins, J. P. (1992). Thinking about displacement in drug markets: Why observing change of venue isn’t enough. *Journal of Drug Issues*, *22*(1, Winter), 17–30.
- Caulkins, J. P. (1993). Local drug markets response to focused police enforcement. *Operations Research*, *41*(5), 848–863.
- Caulkins, J. P., Larson, R. C., & Rich, T. F. (1993). Geography’s impact on the success of focused local drug enforcement operations. *Socio-Economic Planning Sciences*, *27*, 119–130.
- Caulkins, J. P., & MacCoun, R. (2003). Limited rationality and the limits of supply reduction. *Journal of Drug Issues*, *33*(2, Spring), 433–464.
- Celentano, D. D., Vlahov, D., Cohn, S., Anthony, J. C., Solomon, L., & Nelson, K. E. (1991). Risk factors for shooting gallery use and cessation among intravenous drug users. *American Journal of Public Health*, *81*(10), 1291–1295.
- Chaiken, M. R. (Ed.). (1988). *Street-level drug enforcement*. Washington: National Institute of Justice.
- Chaisson, R. E., Moss, A. R., Onishi, R., Osmond, D., & Carlson, J. R. (1987). Human immunodeficiency virus infection in heterosexual intravenous drug users in San Francisco. *American Journal of Public Health*, *77*(2), 169–172.
- Chatterton, M., Gibson, G., Gilman, M., Godfrey, C., Sutton, M., & Wright, A. (1995). *Performance indicators for local anti-drugs strategies strategies: A preliminary analysis* (No. Crime Detection and Prevention Series, Paper #62). London: Home Office Police Research Group.
- Chitwood, D. D., Griffin, D. K., Comerford, M., Page, J. B., Trapido, E. J., Lai, S., et al. (1995). Risk factors for HIV-1 seroconversion among injection drug users: A case–control study. *American Journal of Public Health*, *85*(11), 1538–1542.
- Conviser, R., & Rutledge, J. H. (1989). Can public policies limit the spread of HIV among IV drug users. *Journal of Drug Issues*, *19*, 113–128.
- Cooper, H., Moore, L., Gruskin, S., & Krieger, N. (2004). Characterizing perceived police violence: Implications for public health. *American Journal of Public Health*, *94*(7), 1109–1118.

- Cornish, D., & Clarke, R. (1987). Understanding crime displacement: An application of rational choice theory. *Criminology*, 25, 933–947.
- Cotten-Oldenburg, N. U., Carr, P., DeBoer, J. M., Collison, E. K., & Novotny, G. (1999). Impact of pharmacy-based syringe access on injection practices among injecting drug users in Minnesota, 1998 to 1999. *Journal of Acquired Immune Deficiency Syndromes and Human Retrovirology*, 27(2), 183–192.
- Curtis, R., Friedman, S. R., Neaigus, A., Jose, B., Goldstein, M., & Ildefonso, G. (1995). Street-level drug markets: Network structure and HIV risk. *Social Networks*, 17, 229–249.
- Curtis, R., & Wendel, T. (2000). Toward the development of a typology of illegal drug markets. In M. Hough & M. Natarajan (Eds.), *Illegal drug markets: From research to policy* (pp. 121–152). Monsey, NJ: Criminal Justice Press.
- Darke, S., & Ross, J. (1998). *Heroin-related deaths South Western Sydney* (No. Technical Report No. 52). Sydney: National Drug and Alcohol Research Centre.
- Darke, S., Ross, J., & Hall, W. (1996). Overdose among heroin users in Sydney Australia: I. Prevalence and correlates of non-fatal overdose. *Addiction*, 91(3), 405–411.
- Davidson, P. J., Ochoa, K. C., Hahn, J. A., Evans, J. L., & Moss, A. R. (2002). Witnessing heroin-related overdoses: The experiences of young injectors in San Francisco. *Addiction*, 97(12), 1511–1516.
- Davis, C. B. S., Metzger, D., Becher, J., & Lynch, K. (in press). Effects of an intensive street-level police intervention on syringe exchange program utilization: Philadelphia, Pennsylvania. *American Journal of Public Health*.
- Des Jarlais, D. C. (2000). Structural interventions to reduce HIV transmission among injecting drug users. *AIDS*, 14(Suppl. 1), 41–46.
- Des Jarlais, D. C., & Friedman, S. R. (1990). Shooting galleries and AIDS: Infection probabilities and ‘tough’ policies. *American Journal of Public Health*, 80(2), 142–144.
- Diaz, T., Vlahov, D., Hadden, B., & Edwards, V. (1999). Needle and syringe acquisition among young injection drug users in Harlem, New York City. *National HIV Prevention Conference*, 654.
- Dixon, D., & Coffin, P. (1999). Zero tolerance policing of illegal drug markets. *Drug and Alcohol Review*, 18, 477–486.
- Dixon, D., & Maher, L. (2002). Anh Hai: Policing culture and social exclusion in a street heroin market. *Policing & Society*, 12(2), 93–110.
- Dorn, N., & Murji, K. (1992). Low level drug enforcement. *International Journal of the Sociology of Law*, 20, 159–171.
- Dorn, N., & South, N. (1990). Drug markets and law enforcement. *British Journal of Criminology*, 30(2, Spring), 171–188.
- Dovey, K., Fitzgerald, J., & Choi, Y. (2001). Safety becomes danger: Dilemmas of drug-use in public space. *Health and Place*, 7(4), 319–331.
- Drucker, E. (1999). Drug prohibition and public health: 25 years of evidence. *Public Health Reports*, 114(1), 14–29.
- Edmunds, M., Hough, M., & Urquia, N. (1996). *Tackling local drug markets*. London: Home Office.
- Erickson, P. G. (2001). *Drugs, violence and public health: What does the harm reduction approach have to offer*. Vancouver: Fraser Institute.
- Forell, S., & Price, L. (1997). *Using harm reduction policing within drug law enforcement in the NSW Police Services, Australia*. Retrieved November 14, 2004, from <https://www.drugtext.org/library/articles/forell.htm>.
- Friedman, S. R., Kottiri, B. J., Neaigus, A., Curtis, R., Vermund, S. H., & Des Jarlais, D. C. (2000). Network-related mechanisms may help explain long-term HIV-1 seroprevalence levels that remain high but do not approach population-group saturation [in process citation]. *American Journal of Epidemiology*, 152(10), 913–922.
- Frost, L., & Tchertkov, V. (2002). Prisoner risk taking in the Russian Federation. *AIDS, Education and Prevention*, 14(Suppl. B), 7–23.
- Fuller, C. M., Vlahov, D., Latkin, C. A., Ompad, D. C., Celentano, D. D., & Strathdee, S. A. (2003). Social circumstances of initiation of injection drug use and early shooting gallery attendance: Implications for HIV intervention among adolescent and young adult injection drug users. *Journal of Acquired Immune Deficiency Syndromes and Retrovirology*, 32(1), 86–93.
- Gleghorn, A. A., Jones, T. S., Doherty, M. C., Celentano, D. D., & Vlahov, D. (1995). Acquisition and use of needles and syringes by injecting drug users in Baltimore, Maryland. *Journal of Acquired Immune Deficiency Syndromes and Retrovirology*, 10(1), 97–103.
- Goldstein, H. (1990). *Problem-oriented policing*. Philadelphia: Temple University Press.
- Goldstein, P. J. (1989). Drugs and violent crimes. In N. A. Weiner & M. E. Wolfgang (Eds.), *Pathways to criminal violence*. Newbury Park, CA: Sage.
- Greene, L. (1996). *Policing places with drug problems*. Thousand Oaks, CA: Sage.

- Grund, J. P., Blanken, P., Adriaans, N. F., Kaplan, C. D., Barendregt, C., & Meeuwse, M. (1992). Reaching the unreached: Targeting hidden IDU populations with clean needles via known user groups. *Journal of Psychoactive Drugs*, 24(1), 41–47.
- Grund, J. P., Heckathorn, D. D., Broadhead, R. S., & Anthony, D. L. (1995). In eastern Connecticut, IDUs purchase syringes from pharmacies but don't carry syringes. *Journal of Acquired Immune Deficiency Syndromes and Retrovirology*, 10(1), 104–105.
- Grund, J. P., Stern, L. S., Kaplan, C. D., Adriaans, N. F., & Drucker, E. (1992). Drug use contexts and HIV-consequences: The effect of drug policy on patterns of everyday drug use in Rotterdam and the Bronx. *British Journal of Addiction*, 87(3), 381–392.
- Havis, S., & Best, D. (2003). *Drug-related deaths in police custody (1997–2003) a police complaints authority study*. London: Police Complaints Authority.
- Heinemann, A., Miyaishi, S., Iwersen, S., Schmoldt, A., & Puschel, K. (1998). Body-packing as cause of unexpected sudden death. *Forensic Science International*, 92(1), 1–10.
- Hough, M. (2002). Drug user treatment within a criminal justice context. *Substance Use and Misuse*, 37(8–10), 985–996.
- Hough, M., & Edmunds, M. (1999). Tackling drug markets: An eclectic approach. *Studies on Crime & Crime Prevention*, 8(1), 107–131.
- Hough, M., & Natarajan, M. (2000). Introduction: Illegal drug markets, research and policy. In M. Hough & M. Natarajan (Eds.), *Illegal drug markets: From research to policy* (pp. 1–18). Monsey, NJ: Criminal Justice Press.
- Human Rights Watch. (2003a). *Locked doors: The human rights of people living with HIV/AIDS in China* (Vol. 14 (7C)). New York: Human Rights Watch.
- Human Rights Watch. (2003b). *Ravaging the vulnerable: Abuses against persons at high risk of HIV in Bangladesh* (Vol. 15 (6C)). New York: Human Rights Watch.
- Human Rights Watch. (2004). *Not enough graves: The war on drugs, HIV/AIDS, and violations of human rights in Thailand* (Vol. 16 (8C)). New York: Human Rights Watch.
- Jacobson, J. (1999). *Policing drug hot-spots*. London: Home Office.
- Johnson, B. D., Hamid, A., & Sanabria, H. (1992). Emerging models of crack distribution. In T. Meiczowski (Ed.), *Drugs, crime and social policy*. Boston, MA: Allyn and Bacon.
- Kemmesies, U. (1999). *Final Report: The open drug scene and the safe injection room offers in Frankfurt am Main*.
- Kerr, T., Kaplan, K., Suwannawong, P., Jurgens, R., & Wood, E. (2004). The global fund to fight AIDS tuberculosis and Malaria: Funding for unpopular public-health programmes. *Lancet*, 364(9428), 11–12.
- Kerr, T., Wood, E., Small, D., Palepu, A., & Tyndall, M. W. (2003). Potential use of safer injecting facilities among injection drug users in Vancouver's Downtown Eastside. *Canadian Medical Association Journal*, 169(8), 759–763.
- Kersten, J. (2000, September 23). *Drug enforcement policing*. Paper presented at Illegal Drug Use in North America and Europe: Comparative Issues, Problems and Policies, University of British Columbia, Vancouver.
- Kirschner, R. H. (1997). Police brutality in the USA. *Lancet*, 350(9088), 1395.
- Kleiman, M. A. R. (1992). *Against excess: Drug policy for results*. New York: Basic Books.
- Knutsson, J. (2000). Swedish drug markets and drugs policy. In M. Hough & M. Natarajan (Eds.), *Illegal drug markets: From research to policy* (pp. 179–202). Monsey, NJ: Criminal Justice Press.
- Koester, S. K. (1994). Copping, running, and paraphernalia laws: Contextual variables and needle risk behavior among injection drug users in Denver. *Human Organization*, 53(3), 287–295.
- Lachance, N., Lamothe, F., Bruneau, J., Franco, E., Vincelette, J., & Soto, J. (1996). Injecting and sharing IV equipment in different cities: A potential risk for HIV dissemination. *International Conference on AIDS*, 11(1), 351 (abstract no. Tu.C.2501).
- Latkin, C., Mandell, W., Vlahov, D., Oziemkowska, M., Knowlton, A., & Celentano, D. (1994). My place, your place, and no place: Behavior settings as a risk factor for HIV-related injection practices of drug users in Baltimore Maryland. *American Journal of Community Psychology*, 22(3), 415–430.
- Lee, M. (1996). London: "Community damage limitation" through policing. In N. Dorn, J. Jepsen, & E. Savona (Eds.), *European drug policy and enforcement*. Basingstoke: Macmillan.
- Link, B., & Phelan, M. J. (1995). Social conditions and fundamental causes of disease. *Journal of Health & Social Behavior*, 38, 80–94.
- Lough, G. (1998). Law enforcement and harm reduction: Mutually exclusive or mutually compatible. *International Journal of Drug Policy*, 3(1), 169–173.
- Maher, L., & Dixon, D. (1999). Policing and public health: Law enforcement and harm minimization in a street-level drug market. *British Journal of Criminology*, 39(4), 488–512.
- Maher, L., & Dixon, D. (2001). The cost of crackdowns: Policing Cabramatta's heroin market. *Current Issues in Criminal Justice*, 13(1), 5–22.

- May, T., Harocopos, A., Turnbull, P. J., & Hough, M. (2000). *Serving Up: The impact of low-level police enforcement on drug markets*. London: Home Office.
- May, T., & Hough, M. (2001a). Illegal dealings: The impact of low-level police enforcement on drug markets. *European Journal on Criminal Policy & Research*, 9(2), 137–162.
- May, T., & Hough, M. (2001b). Illegal dealings: The impacts of low-level police enforcement on drug markets. *European Journal on Criminal Policy and Research*, 9, 137–162.
- McGregor, C., Darke, S., Ali, R., & Christie, P. (1998). Experience of non-fatal overdose among heroin users in Adelaide, Australia: Circumstances and risk perceptions. *Addiction*, 93(5), 701–711.
- Midford, R., Acres, J., Lenton, S., Loxley, W., & Boots, K. (2002). Cops, drugs and the community: Establishing consultative harm reduction structures in two Western Australian locations. *International Journal of Drug Policy*, 13(3), 181–188.
- Mieczkowski, T. (1986). Geeking up and throwing down: Heroin street life in Detroit. *Criminology*, 24(4), 645–666.
- Miller, C. L., Spittal, P. M., LaLiberte, N., Li, K., Tyndall, M. W., O’Shaughnessy, M. V., et al. (2002). Females experiencing sexual and drug vulnerabilities are at elevated risk for HIV infection among youth who use injection drugs. *Journal of Acquired Immune Deficiency Syndromes and Human Retrovirology*, 30(3), 335–341.
- Milliken, D. (1998). Death by restraint. *Canadian Medical Association Journal*, 158(12), 1611–1612.
- Moore, M. H. (1976). *Buy and bust: The effective regulation of an illicit market in heroin*. Lexington, MA: Heath.
- Murji, K. (1998). *Policing drugs*. Aldershot: Ashgate.
- Murphy, E. L., DeVita, D., Liu, H., Vittinghoff, E., Leung, P., Ciccarone, D. H., et al. (2001). Risk factors for skin and soft-tissue abscesses among injection drug users: A case–control study. *Clinical Infectious Diseases*, 33(1), 35–40.
- Natarajan, M., Clarke, R., & Johnson, B. D. (1995). Telephones as facilitators of drug dealing: A research agenda. *European Journal of Criminal Policy and Research*, 3(3), 137–154.
- Natarajan, M., & Hough, M. (Eds.). (2000). *Illegal drug markets: From research to prevention policy: Vol. 11*. Monsey, NY: Criminal Justice Press.
- Neaigus, A., Friedman, S. R., Curtis, R., Des Jarlais, D. C., Furst, R. T., Jose, B., et al. (1994). The relevance of drug injectors’ social and risk networks for understanding and preventing HIV infection. *Social Science and Medicine*, 38(1), 67–78.
- Newham, G. (2003). *Preventing police corruption: Lessons from the New York Police Department*. Johannesburg: Centre for the Study of Violence and Reconciliation: <http://www.csvr.org.za/papers/papnypd.htm>.
- Norris, C., & Armstrong, G. (1999). *The maximum surveillance society: The rise of CCTV*. Oxford: Berg.
- Palepu, A., Tyndall, M. W., Leon, H., Muller, J., O’Shaughnessy, M. V., Schechter, M. T., et al. (2001). Hospital utilization and costs in a cohort of injection drug users. *Canadian Medical Association Journal*, 165(4), 415–420.
- Paoline, E. A. (2004). Shedding light on police culture: An examination of officers’ occupational attitudes. *Police Quarterly*, 7(2), 205–236.
- Pearson, G., & Hobbs, D. (2001). *Middle market drug distribution*. London: Home Office.
- Polich, J. M., Ellickson, P. L., Reuter, P., & Kalion, J. P. (1984). *Strategies for controlling adolescent drug use*. Santa Monica, CA: RAND Corporation.
- Pollanen, M. S., Chiasson, D. A., Cairns, J. T., & Young, J. G. (1998). Unexpected death related to restraint for excited delirium: A retrospective study of deaths in police custody and in the community. *Canadian Medical Association Journal*, 158(12), 1603–1607.
- Prenzler, T., & Ronken, C. (2001). Police integrity testing in Australia. *Criminal Justice*, 1(3), 319–342.
- Prenzler, T., & Ronken, C. (2003). A survey of innovations in the development and maintenance of ethical standards by Australian police departments. *Police Practice and Research*, 4(2), 149–161.
- Reardon, J., Warren, N., Keilch, R., Jenssen, D., Wise, F., & Brunner, W. (1993). Are HIV-infected injection drug users taking HIV tests. *American Journal of Public Health*, 83(10), 1414–1417.
- Reay, D. T., & Eisele, J. W. (1982). Death from law enforcement neck holds. *American Journal of Forensic Medical Pathology*, 3(3), 253–258.
- Reuter, P., & Kleiman, M. A. R. (1986). Risks and prices: An economic analysis of drug enforcement. In M. Tonry & N. Morris (Eds.), *Crime and justice: An annual review of research* (Vol. 7, pp. 289–340). Chicago: University of Chicago Press.
- Reuter, P., MacCoun, R., Murphy, Abrahamsen, A., & Simon, B. (1990). *Money from crime: A study of the economics of drug retailing* (No. R-3894 RF). Santa Monica: RAND Corporation.
- Rhodes, T. (2002). The ‘risk environment’: A framework for understanding and reducing drug-related harm. *International Journal of Drug Policy*, 13(2), 85–94.

- Rhodes, T., Mikhailova, L., Sarang, A., Lowndes, C. M., Rylkov, A., Khutorskoy, M., et al. (2003). Situational factors influencing drug injecting, risk reduction and syringe exchange in Togliatti City Russian Federation: A qualitative study of micro risk environment. *Social Science and Medicine*, 57(1), 39–54.
- Ross, T. (2002). Using and dealing in Calle 19: A high risk street community in central Bogota. *International Journal of Drug Policy*, 13(1), 45–56.
- Roy, E., Haley, N., Leclerc, P., Cedras, L., Blais, L., & Boivin, J. F. (2003). Drug injection among street youths in Montreal: Predictors of initiation. *Journal of Urban Health*, 80(1), 92–105.
- Ruttenber, A. J., Lawler-Heavner, J., Yin, M., Wetli, C. V., Hearn, W. L., & Mash, D. C. (1997). Fatal excited delirium following cocaine use: Epidemiologic findings provide new evidence for mechanisms of cocaine toxicity. *Journal of Forensic Sciences*, 42(1), 25–31.
- Rydell, C. P., Caulkins, J. P., & Everingham, S. E. (1996). Enforcement or treatment? Modeling the relative efficacy of alternatives for controlling cocaine. *Operations Research*, 44(5), 687–695.
- Schneider, C. L. (1998). Racism drug policy and AIDS. *Political Science Quarterly*, 113(3), 427–446.
- Seal, K. H., Downing, M., Kral, A. H., Singleton-Banks, S., Hammond, J. P., Lorvick, J., et al. (2003). Attitudes about prescribing take-home naloxone to injection drug users for the management of heroin overdose: A survey of street-recruited injectors in the San Francisco Bay Area. *Journal of Urban Health*, 80(2), 291–301.
- Sergeev, B., Karpets, A., Sarang, A., & Tikhonov, M. (2003). Prevalence and circumstances of opiate overdose among injection drug users in the Russian Federation. *Journal of Urban Health*, 80(2), 212–219.
- Sherman, L. W., & Rogan, D. P. (1995). Deterrent effects on of police raids on crack houses: A randomized, controlled experiment. *Justice Quarterly*, 12(4), 755–781.
- Sherman, L. W., & Wiesburd, D. (1995). General deterrent effects of police patrol in crime “hot spots”: A randomized, controlled trial. *Justice Quarterly*, 12(4), 625–648.
- Small, W., Kerr, T., Charette, J., Wood, E., Schechter, M. T., & Spittal, P. M. (in press). Impact of intensified police activity upon injection drug users in Vancouver’s Downtown Eastside: Evidence from an ethnographic investigation. *International Journal of Drug Policy*.
- Smith, B. W., Novak, K. J., Frank, J., & Travis, L. F. (2000). Multijurisdictional drug task forces: An analysis of impacts. *Journal of Criminal Justice*, 28(6), 543–556.
- Smith, M. R. (2001). Police-led crackdowns and clean-ups: An evaluation of a crime control initiative in Richmond Virginia. *Crime & Delinquency*, 47(1), 60–83.
- Sterk, C. E., & Elifson, K. W. (2000). Fluctuating drug markets and HIV risk taking: Female drug users and their relationship with drug markets. *Medical Anthropology*, 18(4), 439–455.
- Taussig, J. A., Weinstein, B., Burris, S., & Jones, T. S. (2000). Syringe laws and pharmacy regulations are structural constraints on HIV prevention in the US. *AIDS*, 14(Suppl. 1), 47–51.
- Taylor, B., & Brownstein, H. H. (2003). Toward the operationalization of drug markets stability: An illustration using arrestee data from crack cocaine markets in four urban communities. *Journal of Drug Issues*, 33(1), 173–198.
- Weatherburn, D., & Lind, B. (1997). The impact of law enforcement activity on a heroin market. *Addiction*, 92(5) (discussion 611-553).
- Weinstein, B., Toce, P., Katz, D., & Ryan, L. L. (1998). Peer education of pharmacists and supplying pharmacies with IDU packets to increase injection drug users’ access to sterile syringes in Connecticut. *Journal of Acquired Immune Deficiency Syndromes and Human Retrovirology*, 18(Suppl. 1), S146–S147.
- Weisburd, D., & Green, L. (1995). Policing drug hot spots: The Jersey City drug market analysis experiment. *Justice Quarterly*, 12, 711–735.
- Wetli, C. V., & Fishbain, D. A. (1985). Cocaine-induced psychosis and sudden death in recreational cocaine users. *Journal of Forensic Science*, 30(3), 873–880.
- Wenger, L. D., & Rosenbaum, M. (1994). Drug treatment on demand—Not. *Journal of Psychoactive Drugs*, 26(1), 1–11.
- Wetli, C. V., Rao, A., & Rao, V. J. (1997). Fatal heroin body packing. *American Journal of Forensic Medicine and Pathology*, 18(3), 312–318.
- Williams, H. (1990). Drug control strategies of United States law enforcement. *Bulletin on Narcotics*, 42, 27–39.
- Wodak, A. (2001). Drug laws war on drugs does more harm than good. *British Medical Journal*, 323(7317), 866.
- Wood, E., Kerr, T., Small, W., Jones, J., Schechter, M. T., & Tyndall, M. W. (2003). The impact of police presence on access to needle exchange programs. *Journal of Acquired Immune Deficiency Syndromes and Human Retrovirology*, 34(1), 116–118.
- Wood, E., Kerr, T., Spittal, P. M., Tyndall, M. W., O’Shaughnessy, M. V., & Schechter, M. T. (2003). The healthcare and fiscal costs of the illicit drug use epidemic: The impact of conventional drug control strategies and the impact of a comprehensive approach. *British Columbia Medical Journal*, 45(3), 130–136.

- Wood, E., Kerr, T., Small, W., Li, K., Marsh, D., Montaner, J. S., & Tyndall, M. W. (2004). Changes in public order after the opening of a medically supervised safer injecting facility for illicit injection drug users. *Canadian Medical Association Journal*, *171*, 731–734.
- Wood, E., Spittal, P. M., Small, W., Kerr, T., Li, K., Hogg, R. S., et al. (2004). Displacement of Canada's largest public illicit drug market in response to a police crackdown. *Canadian Medical Association Journal*, *170*(10), 1551–1556.
- Wood, E., Tyndall, M. W., Spittal, P. M., Li, K., Anis, A. H., Hogg, R. S., et al. (2003). Impact of supply-side policies for control of illicit drugs in the face of the AIDS and overdose epidemics: Investigation of a massive heroin seizure. *Canadian Medical Association Journal*, *168*(2), 165–169.
- Wood, R. A., Zettel, P., & Stewart, W. (2003). Harm reduction nursing practice: The Dr Peter Centre supervised injection project. *Canadian Nurse*, *99*(5), 20–24.
- Worden, R. E., Bynum, T. S., & Frank, J. (1994). Police crackdowns on drug abuse and trafficking. In D. L. MacKenzie & C. D. Uchida (Eds.), *Drugs and crime*. Sage: Thousand Oaks.
- Zakrisson, T. L., Hamel, P. A., & Hwang, S. W. (2004). Homeless people's trust and interactions with police and paramedics. *Journal of Urban Health*, *81*(4), 596–605.
- Zhao, J., Lovrich, N. P., & Robinson, T. H. (2001). Community policing—Is it changing the basic functions of policing? Findings from a longitudinal study of 200+ municipal police agencies. *Journal of Criminal Justice*, *29*, 365–377.
- Zimmer, L. (1990). Proactive policing against street-level drug trafficking. *American Journal of Police*, *9*(1), 43–74.
- Zolopa, A. R., Hahn, J. A., Gorter, R., Miranda, J., Wlodarczyk, D., Peterson, J., et al. (1994). HIV and tuberculosis infection in San Francisco's homeless adults. Prevalence and risk factors in a representative sample. *Journal of the American Medical Association*, *272*(6), 455–461.
- Zule, W. A. (1992). Risk and reciprocity: HIV and the injection drug user. *Journal of Psychoactive Drugs*, *24*(3), 243–249.